

**Kod przedmiotu**

MK1\_01

**Nazwa przedmiotu**

Akompaniament liturgiczny z improwizacją

**Kierunek**

Muzyka kościelna

**Typ studiów**

Studia stacjonarne

**Wymagania wstępne**

Wymagania wstępne sprecyzowane są w *Informatorze dla kandydatów na I rok studiów*

**Wymagania końcowe**

Gra liturgiczna podczas mszy świętej w Kościele rzymskokatolickim (akompaniament organowy oraz formy improwizowane).

**Cele przedmiotu**

- praktyczna nauka harmonizowania;
- nabycie umiejętności transponowania;
- nauka różnych form akompaniamentu liturgicznego;
- poznanie i doskonalenie technik i form improwizacji organowej;
- nabycie umiejętności prowadzenia śpiewu instrumentem;
- przygotowanie do podjęcia studiów II st.

**Treści kształcenia****W zakresie akompaniamentu liturgicznego:**

- praktyczna harmonizacja sopranu w trzy i czterogłosie na manuale;
- praktyczna harmonizacja sopranu w czterogłosie w układzie trzy gł. manual + gł. basowy pedał;
- praktyczna harmonizacja sopranu w czterogłosie w układzie c.f. na wydzielonym manuale + dwa głosy na drugim manuale + gł. basowy w pedale;
- w oparciu o powyższe wzorce harmonizacja pieśni, części stałych i zmiennych mszy św., odpowiedzi i aklamacji wraz z ich transpozycją.

**W zakresie improwizacji organowej:**

- poznanie i doskonalenie historycznych form instrumentalnych: bicinium, tricinium, preludium chorałowe (2-3 gł. z cf. w sopranie, partita), toccata barokowa, fughetta;
- w oparciu o powyższe formy improwizowanie intonacji do pieśni.

### Zamierzone efekty uczenia się

Po ukończeniu trzyletniego cyklu nauczania przedmiotu akompaniament liturgiczny z improwizacją na studiach I stopnia:

#### w zakresie wiedzy (*student zna i rozumie*)

|        |                                                                                                                                                          |
|--------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| MK_W04 | literaturę muzyczną, podstawowy repertuar w zakresie śpiewów liturgicznych, metody analizy dzieła muzycznego)                                            |
| MK_W05 | podstawowe zasady dotyczące kreowania akompaniamentu liturgicznego i form improwizacyjnych, niezbędne dla realizacji                                     |
| MK_W06 | podstawowe wzorce będące podstawą sztuki improwizacji                                                                                                    |
| MK_W09 | style muzyczne i związane z nimi tradycje wykonawcze w odniesieniu do repertuaru śpiewów liturgicznych i form improwizowanych przewidzianych w programie |
| MK_W10 | piśmiennictwo dotyczące aspektów akompaniamentu liturgicznego i improwizacji                                                                             |
| MK_W13 | wzajemne relacje zachodzące między teoretycznymi a praktycznymi elementami w zakresie improwizacji liturgicznej                                          |

#### w zakresie umiejętności (*student potrafi*)

|                  |                                                                                                                                                                                                                               |
|------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| MK_U01           | wykorzystywać wiedzę dotyczącą podstawowych kryteriów stylistycznych repertuaru pieśni i form improwizowanych oraz umiejętnie stosować ją w praktyce harmonizacji, transponowania, akompaniamentu i improwizacji liturgicznej |
| MK_U05           | współpracować z innymi muzykami w różnego typu zespołach, oraz w ramach innych wspólnych prac i projektów artystycznych, organizować pracę zespołową i własną                                                                 |
| MK_U07           | dysponować umiejętnościami potrzebnymi do tworzenia, realizowania i wyrażania własnych koncepcji artystycznych                                                                                                                |
| MK_U08           | umiejętnie i świadomie wykorzystywać swoją intuicję emocjonalność i wyobraźnię w obszarze ekspresji artystycznej                                                                                                              |
| MK_U09           | biegle w zakresie słuchowym rozpoznawać materiał muzyczny, zapamiętywać go i operować nim                                                                                                                                     |
| MK_U11<br>MK_U12 | Wykonywać odpowiednio dobrany repertuar z zakresu akompaniamentu liturgicznego, reprezentatywny dla różnych stylów historycznych                                                                                              |
| MK_U13           | Wykonywać improwizowane dzieła artystyczne w formie publicznych występów                                                                                                                                                      |
| MK_U14           | Realizować wykonania w ramach własnej działalności artystycznej z wykorzystaniem różnicowanych koncepcji stylistycznych                                                                                                       |
| MK_U15           | w zakresie podstawowym świadomie pod względem faktury i techniki kształtować i tworzyć muzykę w sposób umożliwiający odejście od zapisanego tekstu nutowego                                                                   |
| MK_U16           | wykorzystywać materiał pieśni jednogłosowych celem tworzenia improwizowanych konstrukcji ze świadomością stosowanych środków technicznych                                                                                     |
| MK_U19           | wykorzystywać dobre nawyki dotyczące techniki i postawy, umożliwiające operowanie ciałem w sposób (z punktu widzenia fizjologii) najbardziej wydajny i bezpieczny                                                             |
| MK_U23           | Stosować formy zachowań, związane z publicznymi występami                                                                                                                                                                     |
| MK_U24           | umiejętnie radzić sobie z sytuacjami stresowymi związanymi z prezentacją publiczną                                                                                                                                            |

#### w zakresie kompetencji społecznych (*student jest gotów do*)

|        |                                                                                  |
|--------|----------------------------------------------------------------------------------|
| MK_K01 | Krytycznej oceny posiadanej wiedzy i umiejętności z zakresu podstaw improwizacji |
| MK_K07 | Dobrej organizacji pracy własnej i zespołowej                                    |

|               |                                                                                                                                                           |
|---------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>MK_K08</b> | realizowania własnych koncepcji i działań artystycznych opartych na zróżnicowanej stylistyce, wynikającej z wykorzystania wyobraźni, ekspresji i intuicji |
| <b>MK_09</b>  | Wykorzystywania wyobraźni, intuicji, emocjonalności, zdolności twórczego myślenia w trakcie rozwiązywania problemów                                       |
| <b>MK_K11</b> | Radzenia sobie z lękiem i stresem związanym z publicznymi wystąpieniami                                                                                   |
| <b>MK_K12</b> | adaptowania się do nowych, zmiennych okoliczności, które mogą występować podczas wykonywania pracy zawodowej                                              |
| <b>MK_K13</b> | spełniania misji społecznej absolwenta kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej                                                          |

### Formy kształcenia

Ćwiczenia indywidualne z zastosowaniem metody Problem Based Learning

### Nakład pracy studenta niezbędny do osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia

| Rok                      | I                                                             |    | II |    | III |    |
|--------------------------|---------------------------------------------------------------|----|----|----|-----|----|
| Semestr                  | 1                                                             | 2  | 3  | 4  | 5   | 6  |
| Punkty ECTS              | 4                                                             | 4  | 4  | 4  | 4   | 4  |
| Liczba godzin w tygodniu | 1                                                             | 1  | 1  | 1  | 1   | 1  |
| Rodzaj zaliczenia        | sk                                                            | sk | sk | sk | sk  | ek |
| Legenda                  | sk – zaliczenie ze stopniem komisyjne; ek – egzamin komisyjny |    |    |    |     |    |

### Kryteria oceny

#### W zakresie akompaniamentu liturgicznego:

- dobór właściwych środków harmoniczych, inwencja własna studenta w tym zakresie, twórcze podejście do realizowanych zadań;
- poprawność zastosowania wykorzystanych środków harmoniczych ze szczególnym zwróceniem uwagi na umiejętność skorelowania czynnika wertykalnego i horyzontalnego;
- umiejętność posługiwania się różnymi typami faktury oraz zastosowania ich w prezentowanym materiale dźwiękowym;
- umiejętność zastosowania różnorodnych form akompaniamentu liturgicznego w tym obowiązkowo harmonizacja trzy i czterogłosowa na manuale, czterogłosowa w układzie 3 gł. manual + pedał, z wydzielonym c.f. w sopranie;
- umiejętność transponowania materiału muzycznego;
- właściwy dobór rejestrów;
- płynność w prowadzeniu frazy, uwzględnienie oddechów, warunków akustycznych;
- umiejętność sugestywnego prowadzenia śpiewu instrumentem, - umiejętność praktycznej harmonizacji sopranu ad hoc w układzie czterogłosowym na manuale.

#### W zakresie improwizacji organowej:

- umiejętność (w stopniu podstawowym) logicznego improwizowania w zakresie poznanych form instrumentalnych: bicinium, tricinium, preludium chorałowe (2-3 gł. z cf. w sopranie, partita), toccata barokowa, fughetta;
- umiejętność zaimprowizowania czytelnej intonacji do pieśni.

### Literatura

„Śpiewnik kościelny” ks. J. Siedlecki  
 „Exultate Deo”, śpiewnik, G. M. Skop  
 „Śpiewy międzylekcyjne” ks. K. Pasioneck

„Ciebie, Boga, wystawiamy”, Kraków 2000

„Chorał Opolski”, Opole 1987 „Droga do Nieba” Opole 2006

„Ćwiczenia dla adeptów szlachetnej sztuki akompaniamentu liturgicznego”, T. Kulikowski, Wrocław 2018

„Praxis der Orgelimprovisation”, H. Gebhard

„Psallite Domino Sapienter”, Opole 2004

„Schule der Choral-improvisation”, H. Keller

„Grundlagen der Orgelimprovisation”, Ch. Michel-Ostertun

„Guide Pratique d'Improvisation”, Naji Hakim; 2001

### **Język wykładowy**

polski, angielski, niemiecki

### **Prowadzący**

ad. dr hab. Tomasz Głuchowski

st. wykł. dr Marek Fronc

st. wykł. dr Tomasz Kulikowski